

Sammanfattning

Utgiven av

Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU)

Publikationens namn

Utvärdering av högre utbildningen inom bioekonomiområdet

Författare

Susanna Aro, Antti Paunonen, Janna Pietikäinen, Mona-Anitta Riihimäki, Mervi Seppänen, Jukka Tikkanen, Marja-Liisa Saarilampi & Niina Nurkka

Utvärderingen av högre utbildning inom bioekonomi genomfördes 2022–2024. Utvärderingen gällde utbildningsutbudet inom högre utbildningen inom bioekonomiområdet vid universitet och yrkeshögskolor. Utvärderingen fokuserade särskilt på de kompetenser som examina ger, arbetslivs- och högskolerelevansen samt kontinuerligt lärande.

Utvärderingsfrågorna var:

- Hurdana kompetenser ger den nuvarande utbildningen inom biokemi? Hur främjas hållbarhetskompetens och den digitala gröna omställningen i utbildningarna?
- Hurdan förmåga har utbildningarna inom biokemi att reagera på snabba förändringar i omvärlden?
- Hur är utbildningarna inom biokemi kopplade till arbetslivet inom branschen?
- Hur ser utbudet av kontinuerligt lärande ut inom biokemi och vilka är utmaningarna i anslutning till det?

I utvärderingen användes olika slags data, såsom nationellt registerdata, svar från utbildningsspecifika självvärderingsenkäter, gruppintervjuer med representanter för utbildningar och arbetslivet samt data från studerandeworkshoppar. I slutet av utvärderingen deltog dessutom intressentgrupperna inom bioekonomibranschen i ett utvecklingswebbinarium där de preliminära slutsatserna av utvärderingen och utvecklingsrekommendationerna presenterades. Intressentgrupperna fick sedan reflektera över de preliminära resultaten. Slutsatserna från webinariet fungerade också som data i utvärderingen.

Enligt utvärderingen är de viktigaste styrkorna hos högre utbildningen inom bioekonomi:

- Utbildningarna inom bioekonomi täcker på ett omfattande och mångsidigt sätt bioekonomibranschens olika prioriteringar, till exempel entreprenörskap och landsbygdsutveckling, hållbara livsmedelskedjor, nya tekniska lösningar för produktion, nationella och internationella frågor om hållbart skogsbruk och arktiska naturresurser.
- De som utexamineras från högre utbildningen inom bioekonomi har goda förutsättningar för arbetslivet. I utbildningarna undervisas hållbarhetskompetens på ett heltäckande sätt.
- Lärarna i bioekonomi är engagerade, kompetenta och öppna för förändring samt inspirerar studerandena att söka nya hållbara lösningar inom bioekonomibranschen.

- Utbildningarna inom bioekonomi förnyas modigt och inom utbildningarna tas nya initiativ. Till exempel internationella utbildningar som stöder kompetensen om klimatförändringen samt internationella gemensamma program, branschövergripande genomföranden, tvärvetenskapliga initiativ samt nya pedagogiska verksamhetsätt.

De viktigaste utvecklingsrekommendationerna för högre utbildning inom bioekonomi är:

- Utbildningarna inom bioekonomi ska fokusera mera på livsmedelskedjan och digital grön teknologi i undervisningen av försörjningsberedskapen.
- De som studerar bioekonomi ska erbjudas mångsidigare möjligheter att delta i arbetslivsorienterad forsknings- och innovationsverksamhet under studietiden.
- Utbildningarna inom bioekonomi ska intensifiera det ömsesidiga samarbetet så att de kan starkare och modigare än i nuläget påverka samhällsdebatten genom att erbjuda forskningsbaserade alternativ och lösningar i en samhällsdebatt som präglas av konflikter.
- Yrkehögskolornas och universitetens utbildningar inom bioekonomi ska stärka det ömsesidiga samarbetet för att utveckla utbudet av kontinuerligt lärande. Framtidens arbetsliv behöver allt fler experter med tvärvetenskaplig kompetens inom bioekonomiområdet.

Nyckelord: arbetslivsrelevans, bioekonomi, digital grön omställning, högre utbildning, hållbarhetskompetens, kontinuerligt lärande, lantbruksvetenskap, livsmedelsvetenskap, naturbruk, skogsvetenskap, universitet, utbildningsutbud, utvärdering, yrkehögskolor.